

Για τη στίξη του χώρου

ΝΙΚΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

Συμπεριλαμβάνεται στις Σημειώσεις που διανέμονται στο
ΔΠΜΣ Σχεδιασμός - Χώρος - Πολιτισμός
της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Η σημειωτική υπόσταση (status) του χώρου έχει τρεις εκφάνσεις (όχι πάντοτε αλληλοαποκλειόμενες):

- *Εστιγμένος* είναι ο χώρος όταν η μορφολογία του και οι συντεταγμένες του περιγράφονται και επαρκώς καθορίζονται και προσδιορίζονται σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο, μέσω κατάλληλων συμβολικών κωδίκων.
Παραδείγματα: Σχεδιάγραμμα των δρόμων μιας πόλης. Το General Positioning System (GPS). Κάτοψη - όψεις. Οι όροφοι ως προς τον ανελκυστήρα. Ταχυδρομικές και ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Μέγεθος ενδυμάτων και υποδημάτων... “Πού βρίσκεται η αίθουσα χορού Τάδε;”

- *Παρεστιγμένος* είναι ο χώρος όταν περιγράφεται και προσδιορίζεται, ολικά ή μερικά αλλά αποφασιστικά, μέσω προσφυγής σε φαντασιακές κατασκευές, τοποσημάνσεις, συντεταγμένες και προβολές.

Παραδείγματα: Ο Χριστόφορος Κολόμβος ονειρεύεται να ανακαλύψει από άλλο δρόμο τις “Δυτικές Ινδίες”. “Κάποτε, εδώ θα υψώνονται, αντί για μονοκατοικίες, εμπορικά κέντρα”. Οι ιταλικές πλατείες του de Chirico. “Όταν θα έχω χάσει δέκα κιλά...”. “Ένα τραγούδι απ’ τ’ Αλγέρι...”. Χορεύοντας στην αίθουσα χορού (Τάδε...ή άλλη...).

- *Άστικτος* είναι ο χώρος που δεν τον συλλαμβάνει η σκέψη, η φαντασία, η εικασία, και αφορά το υποκείμενο ως προς τις χωρικές ή χρονικές στάσεις ή κινήσεις.

Παραδείγματα: Απρόβλεπτες “γωνιές” που συναντάς καθώς περιπλανιέσαι σε μια πόλη ή γειτονιά που επισκέπτεσαι πρώτη φορά. Πολυώροφα κτίρια που προκύπτουν και περικυκλώνουν την τελευταία εναπομείνασα μονοκατοικία με κήπο, κλείνοντάς την σε κλουβί. Η Αμερική όπου τελικά θα πατήσει το πόδι του ο Κολόμβος, καθώς αναζητά τις “Δυτικές Ινδίες”. Πόλεις κατεστραμμένες από τυφώνα ή πυρηνική έκρηξη. Ανοίγεις για πρώτη φορά μιά άγνωστη πόρτα: “Μα, εδώ είναι αίθουσα χορού...!” Ή η Τάδε αίθουσα χορού μετά από τριάντα χρόνια...